

Island: När bilar blir till kontanter

Island har drabbats av en finansiell härdsmläta. Den isländska ekonomin kunde inte stå emot den globala finanskrisen. Det har gått svindlande fort när kronan föll, staten tog över de vacklande bankerna, företag gick konkurs, lånen skenade med inflationen och köpkraften minskade.

Agust
Hallvardsson

Foto:
Bent Marinsson

Ökningen i arbetslösheten sker inte fullt så fort. Men enligt ASI - centralorganisationen för fackförbund i Island - kommer de som inte har jobb att öka från en procent till fyra eller fem procent på två år.

Efter isländska affärsmäns och bankirers vidlyftiga affärer med lånade pengar över hela Europa och uppköp av diverse banker och storföretag, ja, även fotbollslag i England, är festen slut med tillhörande baksmälla. Statussymbolen Range Rover kallas nu Game over!

- Det finns fler bilar än körkort i landet, säger Sveinbjörn Hansson till Morgonbladet. Han köper begagnade bilar och exporterar dem till - Irak!

Som ett tecken på euforin på marknaden under de senaste årens uppgång är ungefär

210.000 personbilar registrerade i Island där det bor omkring 300 tusen invånare.

Agust Hallvardsson, försäljningschef av Volvo hos agenten Brimborg i Reykjavik, säger att bilfirmorna har fått banta under hela året men att marknaden frusit totalt efter bankkrisen i oktober. Dessutom har det blivit svårt att få utländsk valuta att betala med för import.

- Så fort kursen på kronan förändras till det värre känner fastighetsmäklare och bilförsäljare av det, trots att vi har försökt att ta smällen själva och höja bilpriserna så lite som möjligt, säger Hallvardsson.

Han berättar att bilar, traktorer och maskiner säljs till utlandet för att få kontanter.

- Annars skulle dom stå och damma i säljlokalerna. Vi har exporterat nästan alla nya Volvobilar till Färöarna och Danmark. Vi har även fått förfrågningar från bl a Lettland och Holland. Alla återförsäljare sitter i samma båt, alla har börjat permittera folk.

Arbetslösheten kommer att slå hårdast mot byggbranschen och handeln. ASI tror däremot att konsekvenserna lindras genom utvandring, speciellt inom byggindustrin där andelen utländska arbetstagare är runt 40 procent gentemot 5 procent inom handeln.

Det är redan tydligt att utländsk arbetskraft i Island söker sig bort från landet.

För många arbetslösa blir alternativet nya studier och fortbildning, för andra att flytta utomlands. Fullsatt är på kurser hos Föreningen Norden om hur man flyttar inom Norden och agenter från Norge har kommit till Island för att anställa arbetskraft.

- Det är konstiga tider vi lever i, säger Hallvardsson.

Allt fler anser att den isländska kronan tjänat sitt syfte och att det är dags att ta upp en stabil valuta som euro och starta förhandlingar med EU om medlemskap, även om det innebär en inskränkning av kontrollen över landets fiskozon. Högkonjunkturen sköt den diskussionen på framtiden - men Island har hunnit ikapp med rekordfart. Enligt två nyliga opinionsundersökningar vill dryga 60 procent av islänningarna gå med i EU.

Av:
Thor Jonsson,
Reykjavik